

ПАРТИЙНА АЖАБЙДАЛ: үзэл сурталтай хүдэлмэри

ХАМТЫН АЖАЛДА НҮЛӨӨТЭЙГӨӨР

Улаан-Удын мяха-консервьян комбинайд шубуу бол- босоорудад цехэй агиткол- лектив аман угын политиче- скэ айтацион уруге улам байжаруула, дээшлүүлхн түлээ хүсэл, оролдог гарга- даг байна. Хэдэн жэлэй ур- да тээ тус цехт агитколлек- тив байгуулагдаа нэн. Тэр- рэнэй бүридлэдэ табан хүн ородог. Ажалд хэдэн хүн чаднын, коммунист Алек- сандра Георгиевна Скрип- цина хүтэлбарилэ. Коллек- тивий партина бюорогй зууршалгаар мастер, цехэй партина организацион сек- ретар З. Ф. Филипова экономист М. И. Цыброва, техник В. Н. Пилагина тэр- рэнэй бүридлэдэ ороо. Эдэр бүлдэгдэ эрдэм мэдэр дуршалга, хэдэн жэлэй ур- дуршалга, хүдэлмэришлэтэй үдэр бүхэндэ уулзажа бай- даг, тэдэнэй дунда хүдэтэй хүнүүд юм.

рөлөөнүүдтэ ходо хэрэглэ- жа байдаг Хөөрдөөний те- мэнүүдтэ буху асуудалууд коллективэй дүтн зорилго- нуудтай, хүдэлмэришлэй ажал хэрэгүүдтэй нягта хол- боотойгоор үнгэргэгдэдэг. Агитаторнууд харуулан ойл- гуулаха хэрэгсэлүүдтэ ажа- лай дүнгүүдтэ эли болгохо, хүнүүдтэ дуулгаха, асуулан харуулаха ба түүрүүлэй дүр- дүршл тухай мэдээхэ хэрэгүүдтэ эх анхрал хандуулдаг байна. Цех соо тон эли газарта «Ажалай түүрүүл манда хүдэтэй» гэнэн планат үлгөөтэй. Ха- жуудан ажалай ветеранууд болон үйлдэрин түүрүүлэй портредүүдтэй стэнд бий. Мүн эндэ ха- лаан, бригадануудай социал- лэй уялангуудаа дүргэлтын ябаса харуулагдадаг ба ажалдаа шалгаралдаг нэр- рэнүүд үдэр бүр бэшгэдэг.

Энэ цехтэ 200 тухай хүд- дэлмэришэн ажалладаг Тэр- дэнэй олонхинь залуу баса- гад юм. 26 нурган хүмүүс, жүлгэшэ залуушуулай эхэ хүдэлмэри ябуулаа А. Ф. Пашкова, Н. М. Емельяно- ва, Н. Ф. Вставская, А. Е. Коноваленко болон бусад ажалай ветеранууд залуу- шуулай хүмүүжүүлгэдэ бүри- битаяа оруулаа. Ажабайдал- найн мэдэхэ ба ажалай дур- шлэтэй эдэ нүхэд агиткол- лективэй хүдэлмэридэ эхэ туша хүргэдэг байна. 30 нана хүрөөдүй дунда эрдэм- дүй залуушуул булга- даа хүдэлмэришэн залуу- шуулай үдэшин хур- гуулай ябана. Зарим хүд- дэлмэришд тухай дунда ба дээдэ нургуунуудтай эрдэм мэдээсээ эхэлдүүлнэ. Ж. Шувалов, Н. Багдаслаев, И. Перфильева, А. Колодина, О. Чернигова болон бусад техникун, институтуудта хүр- гэнэ.

МҮНӨӨНЭИ АГУУ БАРИЛГА

11-дхи тоннельна отря- дай комсомолой организа- ции комсомол-залуушуулай бри- гадануудай дунда дэлгэрхэн социалис мурьсеонэй үрэ- дүнүүдтэ согсолон гаргаба.

МУРЫСӨӨНДЭ ИЛАГШИ

Хоёр харын түсбэтэ дааба- рын 120 процентлээ бага ба- гшээр дүүргээн Алексей Ди- ций хүтэлбарилдаг комсо- мол-залуушуулай коллек- тивтэ нэгдэхэй һуурн олго- доо. Энэ бригада Хойто- Мулын тоннелин гурбадахн стволлоо ауйн портал хүр- зэр хэлхээ холбооной утана татахан байха юм. Хоёрдох һуурида Вале- рий Прокнушевой даадаг мо- длош дархашуулай бригада гарта.

Хөөрдөөний үрда ари- зорилгоонд тэр- рэнэй бүридлэдэ 220 гэнэн лини Кичера гэнэн түс- станин барихаан Нийжнеангарск-2 станцияан Анго- 100 гарын киломе- да гүрэн зам бар- билэ. — гэжэ тус- начальник Г. Г. Я- рзэнэ.

МАШИНИСТ

Багахан модон гэрэй үүдэ нэ- жэ орободи. Хэдэн олон хүдэл- мэришд эндэ сугларанхай, ажал- хэрэг тухайгаа хөөрдөжэ бай- ба. 146-дахн оньожороулагда- мал колоннын прораб Иван Пе- трович Живодеров хүдэлмэриш- дтэ зүбшлэ заабари үгэнэ. Хүд- дэлмэришдтээ тоб байсаанаа хөөрдөжэ, хүн бүхэндэ хэжэ ша- дахаар ажал даалгаадина. Ба- рилга хайнаар мэдэдэг, эрид ши- дэнги зантай хүн гэжэ бидээр найн ойгожо абабди.

Иван Петровтой уулзажа хөө- рлэдэхэ хүсэлэнтэй хүдэлмэриш- дтэй һуудал поселок ошобод. Энэ поселок хуяан шугы со оршон кой. Иван Петровтой бүлэ «Хуяан шугы» гэнэн нэрэтэй гудамжалд ажалуудга байба. Гертэнь дулаа- хан. Хамаг юумэ байрадаа зохи- цонор табатай. Нүүхэрнй Зинаида Васильевна бидэннэ урин дулаа- ханаар угтаба. Зургатай Витали, гурбатай Таня хөөрөнш наадажа һуунад. Хабагтай модо мүлжэ хэвнэ һандала дээрэ һуубабди. Иван Петров олон түмэн үгтэй, түбшэн даруу зантай хүн байша- ба.

— Тамар городтэ эрээбтэ? — гэжэ асууха дари: — Ленинградтай област гээд харюусаба. — Эсэгэмни экскава- ториштар хүдэлдэг бэли, нөөшье ЭТН-202 түхэлэй ватараар газар малтаана гэжэ суг хүдэлжэ, нилэ юумэдэ хураагаа. Мүнэ хүдэлдэг Э-652 түхэлэй торьем караа һаа, эсэгэм гайхн оморгохох байла жэ Иван Петров баяртай дүүлбэ.

Баян дүй дүршлэтэй, бэрхэ хүдэлмэришдтэй ижэ хуухда урматэй байн юумэ мэдэжэ абахаш. Ш. дол толгойдош эзлүүлгэн нэ байха. 146-дахн о- оруулагдамал колоннын бид- дэлмэришд иним эдэбхи тэтгээр ажаллажа байна. Тия голлоо Сверхбори хүрээр түмэр замтай тата- зараар шорой адхажа, мэр- зээр ургааша дабшина.

ДҮРШЭЛТЭЙ ПРОПАГАНДИСТ

— Роман Сергеевич ямар- шье орбо асуудалье ойлго- сотой тодоор тайлбарилжа шададаг хүн юм даа. — гэжэ Хэрэнь «Скотимпор» ажахын теоретическэ семина- рай шагналтад хөөрдө- дэг юм. Энэ хадаа пропаган- дист Р. С. Гимадевей балиг шадабери тухай, тэрэнэй теоретическэ талаар найн бэл- дэлтэй байнан тухай хэлэ- вэ гэшэ.

уудэй Советэй, ВЦСПС-эй болон ВЛКСМ-эй ЦК гай совет арадат хандаган Бэ- шэгтэй, ажахынгаа коллек- тивей урда табигданан зорил- гонуудтай нягта холбоо- тойгоор хөөрдөг юм.

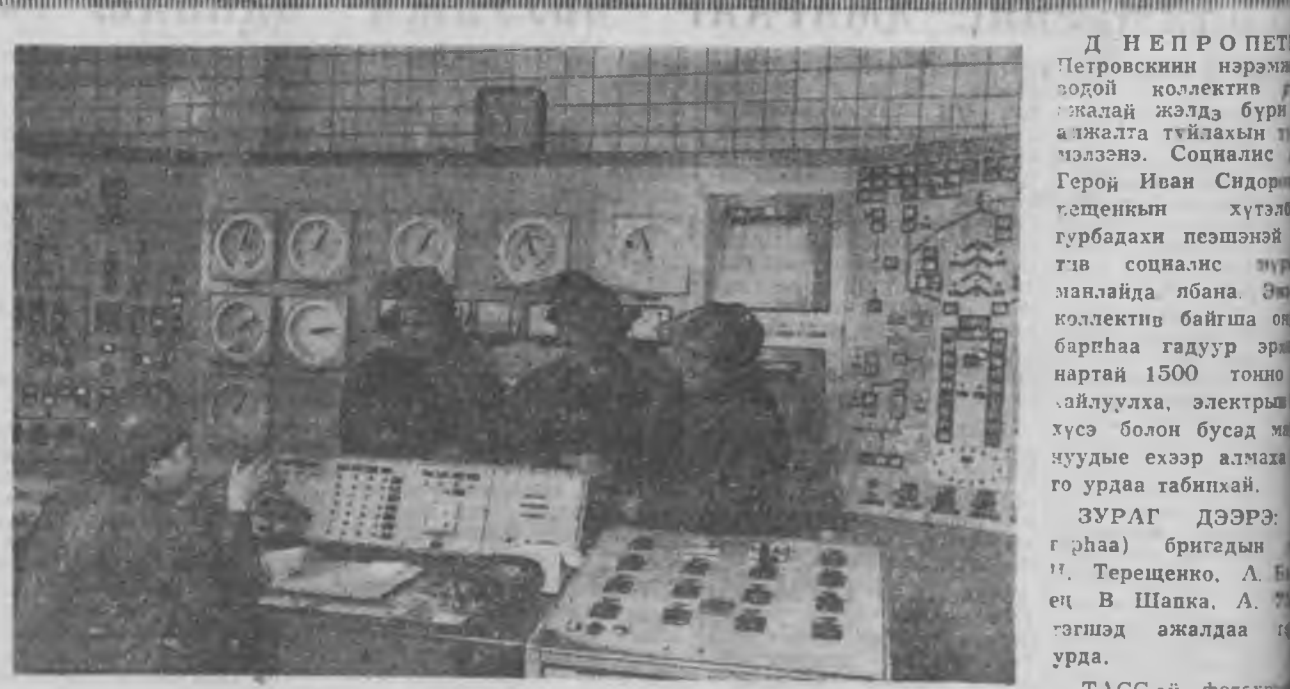

МЭРГЭЖЭЛЭЭРЭ Э ЭРХИМ ЛЭГШЭД

КПСС-эй райкомой, аймгүсэдкомой шийдхээрээр 1977 ондй дүнгөөр хүдөө ажахйда «Мэргэжэлээр эрхилгэшэ» гэнэн хүндэтэ нэрэ зэргэдэ 113 наашиан, тугашиан, үхэршэн, шувуушан, гохайшан, механизатор, комбайнерга болон жолоо- шондо олгогдохон байна. Эдэнэртэ диплом, «Мэргэжэлээр эрхилгэшэ» гэнэн тэмдэг барюулагданан, аймагай Сей- лой ордон соохи «Ажалай алдар солын галерейдэ» фото- зурагын үлэгдэгжэ, хүн бүхэндэ 50 түхэршэй шам барюу- лагдаа.

Киргизэй ССР Республикын Наукануудай академин биологическа станицин эрдэмтэд хадын нуруунууды үнэтэ загаһаар баяжуулаха хэрэгтэ онсо анхралала табина. Энэ талаар эгээл түүрүүшн туршалганууд Исык-Куль нуурта ябуулагдажа эхилэе нэн. Севанһаа асарагданан форельһэ гална, эндэ омуль, сир болон бусад түрэлэй үнэтэ за- гаһад найнаар үхдэгдэнэ. Сон-Куль гэжэ нэрэтэй нуурта ямаршье загаһад ажимидархаггүй гээд эрдэмтэд һая болотор тооло- дог нэн. «Востазырьвол» уиралленин хүдэлмэриш- лэгшэд болон ихтиологуд байгаалин энэ алдууе тэгшлэн заһабя. Энэ нуурта Сибирин пельды за- гаһан эгээл түүрүүшнхээ табигдаба.

Хүдөө ажахын хүдэлмэ- рилгешд газар тариалан- гай ургаса дээшлүүлхэй тула түбхн түүрүн газар- рай үржэл байжаруулаха ажалай тон шухала байхы- енһэ найн мэдэнэ. Тинмэлээ ажахы бүхэн энэ ажалда- тон эх анхрал хандуула- ёһотой ха юм даа. Гэбшье Хожонтын аймгата энэ харюусалгатай хэрэг хангал- тагүй муугаар эрхилэгд- лэгэ, газарай гектар бүхэн- сэнэ абтажа аргатай урга- сань хэлхээр байна.

ТАСС-ай фотохроника

ТАСС-ай фотохроника

Эрхэм хамгаалха тусгаар севооборто үргэсөөр хэрэг- лэхээр болоо. Тинхэдэ бу- хы тариалантай 45—50 процент газарта орошоно тарья, 25—30 процентдэнэ тэжээлэй ургамалуудые ургуулаха, харин 20—25 процентынсэбэр ажаллаха ёһотой гэжэ һангадана. Энэ шухала хэмжээ ябуула- ганууды хойнолуужа огто болохогүй. Юундэб гэхэдэ, аймга доторын бүхн тариал- лангай 50 процентнй һал- хинда үлэгдэгжэ муудана.

АРГАТАЙЛ ААД, АХИРДАНА

Хүдөө ажахын хүдэлмэ- рилгэсэ бага болгоод, ороо- ното тарьягаа үргэдөө. Төөд энэй ямар ашаг үрэг үгөөб? Урдынхн мэтэ шэ- ринис хоёр-гурбан жэлэй туршада нэгэли поли дээрэ таригадаһаар. Ушарын юуб гэхэдэ, сээр паарын бат- ган ха юм. Жэшэнь, Чи- саанын болон Худанай со- хооудта бүхы элдүүрилдэг газарай оройдоол 12 про- цент сээр паар болоно, «Первомайский» совхоздэ тэрэн бурише бага—8 процент. Гадна зарим ажа- хынуудта хамта 6 мянган гектар шахуу элхэлит гү, али хүнгэн, һалхинда үлэг- дэжэ, найн үржэлэйн муу- дадаг хурьһэтэй газар ха- халагданан байна. Энэ га- зарһаа муртэй ургаса абтал- гүй, хурьһэнын үржэл өйр- ил муудана ааб даа. Мүсөө тэрэн паар гү, али элон жэлэй ногоо таринан газар дээрэ тариалан гэжэ готтой байна. Жэшээлдэ, «50 лет Октябры» совхоздо анхан хахалагданан 700—гаран гектар тариалан хэндэше хэрэггүй болоод хэбтэнэ. Иимэрхүү газар бусад ажа- хынуудтаһы бий. Тэдэнэй тоодо «Первомайский», Ху- данай совхозууд пролоно. Түбхн түүрүн газар ашар- лангые турмшүүлаагүй һаа, хурьһэ хамгаалха хэм- жээнүүдтэ найнаар бөө- лөөлүлхэ, тон хүшэр байха гэжэ эли толо болоно. Тинмэлээ хурьһэ һалхинһаа хамгаалхын тула комплекс- но хэмжээ ябууланууд эн- дэ хэрэгтэй гэшэ. Газарай хурьһэ хамгаалха тусгаар севооборто үргэсөөр хэрэг- лэхээр болоо.

ТАСС-ай фотохроника

Уран бэлтгэл-арбидай баялиг

ГУШАН ЖЭЛЭЙ АЛХАМУУД

Энэ жил Агын литературна нэгдэлд байгуулагдсан 30 жил болоо. Энэ нэгдэлд буряад элнэ эрхэлдэг элэн Жамьян Балданович Балданжа, байгуулагч юм. Тус нэгдэлд мэдээж уран зохиолчид, Д.Р. Батожобай, Б.Б. Намсарайн, Ц. Жамбалов, И. Намсараев, Г.Д. Дамбаев, Ч. Гомбон, мэтээр болон бусад ялалсан байна. Агын литературна нэгдэлд гэмшүүдэй материалнууд энэ хууданд танилдоно.

нуудыг бэшэнэ. Үхибүүдтэй зориулан бэшэнэ «Булаг», «Алтаргана» гэжэ номуудыг эдир утшагшадые баясуулба.

заочно отделенидэ абтаһан Батажаргал Гармажапов болон Баатар Шагдаров, Хүнхэрэй хэршэн Санзая Жамбалдоржиев, Гүнэй болон Сакхууртын хоншоод Туман-Байр Моголмуреев, Цыбендоржо Цыденов, Цокто, Хангилдэй механизатор Рабдан Рабжуев, медицинский фельдшер Бутиг-Ханда Цыренжапова, соёлой хүдэлмэрилшээ, фронтовик Доржиг Гомбосов гэшүүд болоно. Тэд урдань зохиол бэшэгшэдые олохорүүддэг байһан наа, харин мүнөө зүбшэн хэсэлгэ болон консультагийн үндэһөөр төлбөргүйтэйшүүдые тодон гаргажа, тэднэй уран шадабарине дэмжжэ, шанарай түлээ оролдохо зорилго табиханбди.

Талын баялиг.

Дугаржап Жапхандаев

Дугаржап Жапхандаев шүлэг бэшжэ эхилээр үчинэй. Тэрнэй шүлэгүүд «Агын үнэ», «Буряад үнэ» газетүүддэй худалдаанда, «Байсал», «Дальний Восток» журналуудта танилдоодог юм. Гайна Д. Жапхандаев — хөр номой автор. Уран зохиоло багана тухайдаа повесть бэшжэ дүргэж, үхибүүдтэй зориулан шүлэгүүдэй согсолбори бэлдэжэ, Буряадтай номой хэблэлдэ дуралхаа юм. Мүнөө Д. Жапхандаевай хоёр шүлэгые утшагшадтай номорто дуралхаа.

Энэ наһандаа бээ хүсэжэ хүдэржэ-байдалаа оложо түбэн байдаг. Тэрэндэл (ирогуйнай) литературагэдэл хүдэрхэн, эрээ гаранан шуу. Жэжэй туршдаа нэгэ гэмшүүд урган дадаа зуураа, өөһэдн-шана, эмхидхэлшэ багшан байһан ахамад зохиолшо Жамьян Гович Балданжабойн түгүүдые сэдхэл олохуудан ябаа. Залуудын гэмшээ: «Бэ-хэрэгтэй. Ходооло, яе ябаа наа бэшэ-ха. Тинхын хажуу-литэ уран зохиол, бүтээлүүдые наһа тээхэнлээ хургаа-лан бодол шүжэ балгш шадбарнаа сааша гүнзэгшүүл-лөөд» — гэһэн гүн үгэнүүд хэн.

СССР-эй уран зохиоло-дой холбоной гэмшүүн Цыдыл Жапбалов буряад бэлтгэ шүлэгшэдэй тоодо орохот ёһоороо ороо. Ойи баяраг жэлдэ Цыдылбэй «Залирагай нарын, нугаршагуй хүн» гэжэ арбадах номын хэблэллээ гараа. Энэнь буряад литературада түрүүшнхээ гаран баллдануудай согсолбори мүн болоно. Түрүүшнхээ гомуудыг гарган хүдэл манай нэгдэлдэ үсөөн бэлт. Тэднэй нэгэн журналист Дугаржап Жапхандаев түр-һөн нутаг Алхана тухайдаа түхэлхэн томо зохиол бэлдэжэ дүргэжэ.

Мүнөө Ага нотагтаа хүдэлжэ байһан авторнууд сооһоо нэрлэбэл: Балжинма Юндунов литературна институт дүргэнхэй үхибүүдтэй зориулагдана шүлэгүүд, расказууд ба туужа бэшхэн. Тэднэй Буряадтай уран зохиоло-дой холбоондо элэн хэлсэгдэд, яһала һайн эгнэлтэ абанай байна.

Олон хүдэл шүлэг, расказуудһаа гадна, мүн табар жэлэй түрүүшүүд тухай очеркүүдые, зураглалуудые, шүлэг дуунуудые бэшжэ, газетэнүүдэй ноуруудта толилуудат байна.

Жамьян багшын үүри гүхэдэй нэгэн, литературна нэгдэлдэй элэнхитэй гэмшүүн Балма-Базар Намсаревич Намсарайн баһал һуудал һайтай, оролдосотой, шон нарын байһаараа һайшаа-дана, һонирхолтой зохиол.

Округой литературна нэгдэллээ урган гараад, Максим Горькийн нэрэмжтэй литература институт дүргэнхэй бэлтгитэй хүдэл олон юм. Сахуурта нотагтай трактористһаа хэдэн номуудай — расказууд, туужа-нууд, романай автор хүр.

Тэршэлэн округой арба гаран хургуулинуудта литература кружокууд хүдэлжэ байдаг. Эдэнэр хүдэнтын — «Булаг», Табтаанайн — «Саханай», Зугаалайн — «Эдир гуурһан», Агын — «Ошон», багшана-рай училищини, Урда Агын — «Дүлэн», Ага-Хангилдэй, Сагаан-Шулуутайн, Үзөө-

ЦЭНЭ ШҮЛЭГҮҮД

Уда холо газараар зайһан Ошон энэ хүрхэдөө, ага хабараа угтажа байһан нэгэ зуглухан үдрийг харахадаа, урлага сэжигнээ митан нугалла турал хөөрөө далдалан алтдаа. Шуга турган аашаа нугалла. Шээр мүнгөөр наранда наадаа. Эрээ мэтэ норуу татаа, Эрээ болонго дээрнэ матаа... Эрээнь өөргөө уһанда хараа, Эрээ һайханаа мэдээд, һанаа: Эрээ, гоо жергалтай ханаандаа Эрээ дээрмин — одо мүнэнүүд! Эрээ даа, хүйтэн уһанда Эрээ, бутараа үдирэй сээсүүд! Эрээтэй долбёо мушхан наһахадаа, Эрээ гаран Ошон ошоодоо, Эрээнь урган нарийхан улангир Эрээнь хаа, дурын булянтки? Эрээ мэтэе, Ошон, амтадхан, Эрээдшэ байһаа сэдхэлээ сэдхэн, Эрээнаб, долгнеш амтархан уудагаа, Эрээнаб, эрээдшэ хэнтэй һуудагаа!

АНИЛ МҮШЭХЭН

Улануудай хоорондо, хара һэмдэ, элэн байдаг һэн шэгэ мүнхээн. Утардаа орожо өдөөд харахада, элэн байдаг һэн шэгэ мүнхээн... Гаашаа харайн ододы шагахааб, талса гансаар тоолохы һэдэхэб. Маана аад ялайн, элэн зобоонһыг харахаа хүсэхэб, яажашы ядахаб! Оложо ядаад, орохоб гэртээ. Угы даа, мүнөөхил абахай мүнхээн элэл намда элэн хэбэртэй — элэн дундаһаа онсо илгаран. Огторгой дүүрэн одод тарашоо... Эрээ соол даа тэрэхэн мүнхээн! Гагархан энегээд урдуурин гарааша, талса мүнхээн. Та гүт али, басаган?

ЭТЮД

Холын айлан шубууд — түбэн сагаан хуууд — аажам куурта буун, амарна ха, ал-бун. Шинин эрээдэ дүтхэн шуганаш, тамарнаш хамаагүй. Шубуудай нэгэн мэтхэн шэртэдэ шамай халаагүй... Удаань уһанһаа гаран, эрээ дээгүүр гүйншэ, Урдана ялагар наран, үбсүүн, бээ дээгүүрш! Айлан шубуудай нэгэн айха гэхээ болшоо... Нүгөөднэ юушьеб гэж, яэр һурагуй боһошоо... Тэдэ хоёрые харахада, тоосоонһыг тэн ойлгосотой Зүбшын гэжэ хэлэхэдэ — жүтөөрхэдэхэн тон ойлгосотой!

Литература нэгдэлдэй гэмшүүд байд гээд эз бутдааа сулгаржа, бээ бэмнээ бэмнээ зохиолуудые үншээд, һонир-холтой зүбшэл заабари хэлэжэ зангал-тай. Мүн тэднэр литературны теори шудалдаг юм.

ОНОН ГОЛ

Онон гол, Онон гол, Онон һалаа ольтирогтойш. Онон гол, элдин гол, Орел үндэр хабсагайтайш. Онон гол, Онон гол, Монгол оронһоо эхитэйш. Онон гол, эршэтэй гол. Ород, буряад хүршэтэйш. Онон, гбд, Онон гол, Он жэлэй гүүхэтэйш. Онон гол, элһэтэй гол.

Сэдьхэлэй үгэ

Инаг дуранай гуламта Эдир наһан гэшээ. Сэлмэг зүрхэнэй угала, Сагаан сэдьхэл гэшээ. Эхн дуранай утаһы, Эльбээд гаража болохгүй. Сагаан сэдьхэл сэнгүүтэй Сэнгээд ташажа болохгүй. Эдир наһаа гэмтайгаар Эсхэн шадхаа хэрэгтэй. Эсгын нэрэ гэмтайгаар Абажал ябаха хэрэгтэй.

ШЭХЭДЭМИН ДУУДАНА ШЭЛБҮҮНЭЙ

Шэнэһе, нарһадай Шэнхнээтэ хүгжэм. Сэдьхэлдэм дуулана Сэнгүүтэн хабар, Бүбөөжнэй бүбөөн, Бүбөөжнүүрэй жэнгирээн... Аглахан энэ үлгөөгүүр Алаг зүрхэм лугһана. Ароухан сагаан бодолдо Абтахадаа ногтоо гүб? Угын олон сээсэ соо Өөрөө нэгшын гошоогооб. Дуугайхан мүнөө ябанаб, Дуулана даа сэдьхэлни. Доторхон зүрхэм Долгисон дуулаа. Дуунай эхин дуулаа, Дурлаһандаа дуулаа гү? Хаанаһа нимхэн Хархадаа урихан, Угтэ хайхан дэхэ үгүр Үнжэгэн сэсэгхэн Үргэн нотатгам Үзэгдэн ушарааб? Урихан гоёор Урһан энэ сэсэгчэ Удэр бүри үзэнэб. Хонгор бүри һайшаанаб. Торгон нагын дельбаны Толорон гэрэлтэнэ. Хэбтай бүтээмэг багшаань Хангалтан ажилна. Урһаа нимхэн сэсэгтэй Ушарһанин гайхалтай. Улаанхан зүрхөө хулгүүлэн, Ухаалдһааб бодолуудаа... Талын шэмэг сэсэгчэ Таһалжа ятагад болохо юм? Гайхалтайхан сэсэгтэ Гараашы хүргөөгүйб. Гансаарһанайгаа һиназид Ганһаадажа яба гүб? Сэдьхэлни теэд сэнгэнэ, Сээсүүд дохин нэгэнэ. Наранһай гэрэл наадана, Нарһай гүжа заадана. Хүхы донгодоно. Хүбшын модон зэдэлнэ. Тэнгэри сэнхилтэнэ, Тэрэнтэй ягаарна. Хүдүүднэй хүнгэдэнэ. Хүднэ сэжэм тэннинэ. Хүхүүн даа зооһонин. Урһаа нагын сэсэгхэн Ухаалхан зүрхшөөнө һалаһагүй... Урдахил замһангаа утхангүр Ушарһын дэмбэрэч күбөөнэб. Сэбэр ароухан шалгажа яба.

Чулу Дугаржапов

Өөртөө сахуур шудуутайш. Онон гол, Онон гол, Олон язнын жэмстэйш. Онон гол, байн гол, Ой модонхой хүбөөтэйш. Онон гол, Онон гол, Орон нотагаа убалнаш. Онон гол, манай гол, Огол сэнхирлэн урдыш.

Шуя-Ханда Базарсадаева

Шамһаал үлүү байха, Элин-элин хараха, Эхэ ороодо жаргалтайш. Эльган дээрэ бөөмэйһэн Эжы абахан көөртэйш. Эхэ оройһоо үрэтэй Эльган газар олдохогүй. Эжы абаһан үнэтэй Эрдэни субад байхагүй. Эхэ орооно нагһинаар Сахин хараха хэрэгтэй. Эхэ эсэгэ хоёроо Үргэжэл ябаха хэрэгтэй.

ДУГАР ДЫЛГЫРОВ

Сэдьхэлэй расказ

Аада ороһоор гурбан хүдэлдөг байһарин, намайман газараа хүдэрэгүй түргөөрөг гарса байха талалгатай байһарин. Байрланһан һэн гэрэл үдэрэ хахад модон болохо кубсаха хүдэр сугуулаад, тэрэ байһарин түбхнэн ороһоор байрлах талалгатай минин наһандаа эхэ рэса. Ори гансаһы наа, ан һаруул сонхотой, яла-шан шифонертей, ванна байба. Ганса бээ үхэ-шэ юун хэрэгтэй даа-раһи эзминн ехэл шан са-рар байһан хүн гэшээ ха-аа ойлгобо. Тингээдшэ баран нахан оржино ошо-ниниһы али байба. Сонхын эса, шифонер дээгүүр хү-дэр тоошонһы һуужа үр-дэ-

гүй хүнине бэдэржэ ябаха сүдөөминһы хаанаһаа бай-хаб даа. Нэгэтэ амаралтын үдэр һаял унтарһаа һугаржа байһарин, почталһон «Я-ралтай» гэһэн телеграмма асарба. Нигэжэ бэшэтэй һайба: «Аргатай наа, угта. Августы: 24-д самолёдоор эрэхэб Оюуна».

Инаг нүхэртөө аргагүй дура-тай хүн гэшээ ха гэжэ мэ-дэбэ. «Боро, һанана гүш, яажэ Сэлэнгэ мурэн дээгүүр ои-соор тавардаг? Имариһе һайхан сар һэм даа. Аяа-холын энэ нотаг-ерээд яба-хадаа Улаан-Үдээс улам улам дурдан, дурдан наһа-наб. Оперо ба бэлдэй театр газарһанһы наһан харадаг һайб. Зунай аалин үдээрэ Сөвөдүүдэй талмай дээгүүр ябахадманай яагашы атай һэм даа. Боро, намайгаа хүлээжэ бү яда. Минн һайхан газарта гол мурэнэй мүйлгэһэ хүрөөгүйд ямарһы унаа-гаар ябаха аргагүй, тини-һээ саган хүйтэрхлөөр лэ нотагаа бусахаб. Тэрэ сар түргэн хүрээг эрлэй даа. Шамһаага тэбэрин, таалан үлэхэй шини Оюуна мүн». Хоёрдохи бэшэ сооһи ингэ-хүрөөгөө хани халуунаар хандаһан урһуудын үнша-хадана, доторо агаарһаа-һы абабаб. «Боро, хайрата нүхэрни, диссертаци дээрэ удаа: бу-һуу, эхээр амара. Би ажал-данин хамһалсахаб. Сүлөө-тэй сага кино, театрар ябажа үнжэрэ. Эрэн асуу-мин абындаһин айһалжа, тэрэ бүлэ болохо байһанаа хэлэхэдэ, Харин мүнөө ши намай һамганин ээжэ тооло-ло. (Түгээхэлнэй 4-дхи ниурта).

